

Pressen og EU-formandskabet

Mark Blach-Ørsten, lektor, ph.d., Institut for Kommunikation, Virksomheder og Informationsteknologier, Roskilde Universitet, oersten@ruc.dk

Det danske formandskab meldte klart ud, hvilke politiske prioriteringer som stod på dagsordenen: Et ansvarligt Europa, et dynamisk Europa, et sikkert Europa og et grønt Europa. Men var det også denne dagsorden som nyhedsmediernes fokuserede på i dækningen af formandskabets første tre måneder? Denne artikel analyserer pressens dækning af formandskabet i tre specifikke nedslagspunkter: 1) Overdragelsen af formandskabet til Danmark (1. januar-8. januar), 2) en uge, hvor Danmark er vært for et rådsmøde i København (23. januar-29. januar), 3) en uge, hvor Danmark er vært for et Europæisk rådsmøde i Bruxelles (27. februar-4. marts). Analysen viser, at dækningen af formandskabet i højere grad end dækningen af EU-generelt har været placeret under Indland frem for i sektionerne Udland og Erhverv, hvor EU-stoffet, ifølge tidligere analyser, normalt bliver publiceret. Dette tyder på en højere prioritering af formandskabets nyhedsværdi på de forskellige redaktioner. Det var dog ikke formandskabets program, der dominerede mediedækningen, i stedet satte medierne i høj grad deres egen dagsorden. Samtidig viser analysen, at avisernes fokus på formandskabet leder til en dækning, der i højere grad er domesticeret frem for europæiseret. Fokus rettes mod de danske politikeres præstationer og budskaber, og ikke på det større europæiske perspektiv.

Medialisering og pressens dækning af EU-forhold

Med begrebet politikkers medialisering sættes fokus på samspillet mellem nyhedsmedier, de politiske institutioner og de politiske

aktører. Overordnet peger begrebet medialisering på en samfundsudvikling, »*hvor samfundet i stigende grad underlægges eller bliver afhængigt af medierne og deres logik*« (Hjarvard, 2008: 28). Begrebet politikkers medialisering betegner således en samfundsudvikling, hvor den politiske magtudøvelse i stigende grad underlægges nyhedsmediernes, da politikere og politiske institutioner i stigende grad er afhængige af nyhedsmediernes for at komme i kontakt og dialog med borgerne, samt at adgangen til medierne er betinget af en vis tilpasning til mediernes funktionsformer, tidsrammer og verdensbilleder (Ørsten, 2004). Af samme grund taler Pedersen m.fl. (2000: 277) om institutionaliseringen af en (ny) politisk dagsorden, som »*den dagsorden, der fremgår af medierne, og som er resultatet af konkurrencen mellem flere, ikke konstitutionelle aktører om, hvad den skal omfatte, hvem der skal deltage og hvilken tidsrytme den skal følge*«. Med samme udgangspunkt diskuteres også medialiseringen af EU og EU's plads på den politiske dagsorden, som den fremgår af medierne (Lund, 2002; Ørsten, 2004; Boomgaarden m.fl., 2010). Som politisk projekt anklages EU ofte for at have både et demokratisk og kommunikativt underskud, og en mulig forbedring af begge »underskud« kræver, at borgerne bliver bedre oplyst omkring EU's politiske rolle

i deres hverdag (Ørsten, 2008; Boomgaarden m.fl., 2010). Denne politiske oplysning bør, mener mange, finde sted via nyhedsmediernes, da det er fra nyhedsmediernes, at Europas borgere i høj grad får deres oplysninger om politik og samfundsforhold. Den eksisterende forskning i nyhedsmediernes dækning af EU viser dog, at denne dækning er stærkt varierende. Dels er der forskel på dækningen landene imellem, dels er der forskel på, hvordan og hvornår EU dækkes i medierne. Peter og de Vreese (2004), Ørsten (2008) samt Boomgaarden m.fl. (2010) peger på følgende grundlæggende karakteristika ved nyhedsmediernes dækning af EU. Det første er den generelt lave, men ifølge nyere studier, også svagt stigende dækning af EU til hverdag. Det andet er den øgede dækning af EU i forbindelse med topmøder, kriser, folkeafstemninger, osv. For det tredje har nyhedshistorier om EU en tendens til at fokusere på nationale vinkler frem for europæiske vinkler, og for det fjerde er der en mere konstant og konsekvent dækning af EU i kvalitetsaviser/morgenaviser end på tv, ligesom dækningen af EU på tv er bedre på public service kanaler, end på kommercielle kanaler.

EU-begivenhederne på nyhedsmediernes dagsorden

Forskningen om nyhedsmediernes dækning af EU viser med andre ord, at EU er tilstede i medierne, men kun under særlige omstændigheder såsom afholdelsen af valg, ved folkeafstemninger, i forbindelse med kriser osv., ligger EU højt på nyhedsmediernes dagsorden. Nyere dansk medieforskning (f.eks. Hjarvard, 1995; Pedersen m.fl., 2000; Lund, 2002) fremhæver som nævnt, hvordan medierne i stigende grad er blevet den måske mest betydningsfulde arena for kampen om den politiske dagsorden. Den oprindelige hypotese bag teorien om mediernes dagsordenssættende funktion, på engelsk *agenda-setting*, blev formuleret af McCombs og Shaw (1972: 177) og lyder som følger: »*The mass media sets the agenda for each political campaign,*

influencing the salience of attitudes toward the political issues.« Helt overordnet handler dagsordensfastsættelse om at henlede opmærksomheden på mediernes politiske rolle: »*Agenda-setting (is) a political process in which the mass media plays a crucial role in enabling social problems to become acknowledged as public issues*« (Dearing og Rogers, 1996: 22). Set med medieforskningens øjne handler dagsordensteori derfor om to ting: Hvilke emner kommer på dagsordenen, og hvordan prioriteres der internt mellem disse emner. En dagsorden kan derfor beskrives som »*a set of issues that are communicated in a hierarchy of importance at a point in time*« (Dearing og Rogers, 1996: 2). På grund af mediernes begrænsede muligheder for at tildele emner opmærksomhed vil der altid på et givent tidspunkt eksistere langt flere emner, end der er plads til på dagsordenen. Om et emne kommer på mediedagsordenen, vil derfor ofte være afhængigt af en lang række af tilfældigheder og interessesammenfald. Her kan man tale om en opdeling af medieeksterne forhold, der påvirke dagsordensfastsættelsen og medieinterne forhold, der påvirke dagsordensfastsættelsen (Shoemaker, 1991). Af de væsentligste eksterne forhold er mediets position i det journalistiske felt (Willig, 2008) samt relationen til kilderne nogle af de væsentligste. Af de væsentligste medieinterne forhold fremhæves især nyhedskriterierne samt medietype; morgenavis, tabloid, tv, online. Når det omhandler forholdet til kilderne, udgør de væsentligste kilder politikerne og politiske organisationer/institutioner. Forholdet mellem medier og deres politiske kilder har været diskuteret siden 1970'erne, men de mange forskellige studier og tilgange, søges opsummeret af Robinson (2001) i en model over samspillet mellem medier og politik (Ørsten og Kristensen, 2006).

Modellen fremstiller tre scenarier inden for hvilke samspillet mellem medierne og staten kan finde sted: 1) første scenarium kan kaldes for »ingen indflydelse« og beskriver den

Model 1: Samspejlet mellem medier og politik

Graden af konsensus blandt politiske beslutningstagere	Medie-stat relationen	Mediernes rolle
Konsensus blandt beslutningstagere	Medierne opererer inden for den politiske konsensus	Medierne skaber opbakning til den politiske konsensus og har ingen selvstændig indflydelse
Ikke konsensus blandt beslutningstagere	Medierne opererer inden for den politiske diskussion af forskellige synspunkter	Medierne afspejler den politiske uenighed og har begrænset indflydelse
Ikke konsensus blandt beslutningstagere, ikke fastlagt politik på området og kritisk mediedækning	Medierne vælger side i debatten og bliver en aktør i sig selv	Medierne får indflydelse på regeringens politik

situation, hvor medierne ikke dækker en krig eller krise selvstændigt, men i stedet blot agerer talerør og mikrofonholder for siddende politiske beslutningstagere. Altså et scenarium, der bygger på »manufacture consent«-teorien. Det andet scenarium som Robinson forestiller sig, tilskriver medierne en *begrænset indflydelse* på de politiske beslutningsprocesser, hvor medierne dækker den interne uenighed mellem de politiske magthavere, men uden at tage selvstændig stilling til problematikken. Det tredje scenarium Robinson fremstiller, tilskriver medierne en *stor indflydelse* på de politiske beslutningsprocesser jf. teorien om den såkaldte CNN-effekt.

Som det fremgår af modellen er mediernes mulige indflydelse på den politiske beslutningsproces afhængig af i hvert fald to variable. Den ene omhandler graden af uenighed omkring et givet emne, som der måtte eksistere blandt de politiske beslutningstagere. Her er det antagelsen, at jo mere politisk uenighed, der er omkring et givent emne eller en given politik, jo mere indflydelse er det muligt for medierne at opnå. Som Robinson skriver (2001: 526) er det alment fremhævet, at mediedækningen i krigssituationer »conforms to the interest of political elites in general« og at medierne derfor »operate within the sphere of (...) national consensus«. Det betyder, at mediernes kritik af en given politisk beslutning vil være afhængig af, hvorvidt

der er uenighed omkring denne beslutning blandt de politiske magthavere. Er der uenighed vil mediedækningen ofte afspejle denne uenighed. Er der derimod politisk enighed om en beslutning, vil medierne være mindre tilbøjelige til at kritisere den.

Den anden variabel som Robinson opstiller handler om, hvorvidt der inden for et givent område, som kommer på dagordenen eksisterer en fastlagt politik (policy) eller ej. Her er argumentet, at findes der en fastlagt politik på området, så vil medierne sjældent have held til at påvirke en forandring af denne politik. Dukker der imidlertid et emne op på dagsordenen, som politikere endnu ikke har taget stilling til internt, så vil medierne have en større grad af mulighed for at påvirke den politiske udvikling inden for dette emne.

Omvendt peger de mange studier af EU dækningen i medierne på en lang række interne journalistiske forhold, der i høj grad opleves af journalister som havende betydning for dækningen. På grund af EU's transnationale karakter dækkes EU fra tre forskellige geografiske lokaliteter: Hovedredaktionerne, den politiske redaktion i de nationale parlamenter og Bruxelles. Men ikke alene går EU på tværs af disse tre redaktioner, EU går også på tværs af hovedredaktionernes interne opdeling i specialredaktionerne: Indland, Udland/Internationalt og Business/Erhverv (de Vre-

ese 2002; Ørsten, 2004). Samlet gør dette, at den daglige produktion af EU-nyheder finder sted i et kompliceret krydsfelt mellem over-lappende organisationsstrukturer. Dette betyder, at korrespondenterne i Bruxelles ofte oplever det som svært at afsætte deres historier til indlandsredaktionen. Hos Gleissner og de Vreese (2005) udtaler journalisterne, at deres redaktører i hjemlandet prioriterer EU lavt. Stratham (2004) har udspurgt Bruxelles-korrespondenter fra syv medlemslande og konkluderer, at de interviewede journalister alle har svært ved at overtale deres redaktører til at give EU-stoffet plads nok. Forestillinger om læsere/seere er et andet område, som flere undersøgelser fremhæver. Hos både Stratham (2004), Ørsten (2004) og Gleissner og de Vreese (2005) udtaler journalisterne, at dækningen af EU er et stort problem, fordi deres publikum ved så lidt om, hvordan EU rent faktisk fungerer. De journalistiske nyhedskriterier er en sidste fællesnævner for flere af analyserne, især med fokus på betydning af at fortælle historier fra EU med en klar national vinkel. I Ørstens (2004) analyse udtaler korrespondenterne, at det er svært at skabe den nødvendige *identifikation* i EU-historierne, da f.eks. den almindelige dansker ikke antages at kende navnet på særligt mange af aktørerne i Bruxelles (jf. ovenfor). Af denne årsag vægtes den »danske vinkel« højt. Samme nationale fokus genfindes hos Gleissner og de Vreese (2005). Her påpeger journalisterne, at hjemmeredaktionerne alle orienterer sig mod indenrigspolitiske problemstillinger, og et ufravigeligt krav til udvælgelsen af en EU-historie derfor er en klar forbindelse til den hjemlige dagsorden

Samlet set begrundes den ovenforstående gennemgang af forskningen omkring medier og EU den konklusion, som både Peter og de Vreese (2004), Machill m.fl. (2006) samt Boomgaarden m.fl. (2010) når frem til, nemlig at EU-dækningen i medierne er stærkt afhængig af forskellige typer af begivenheder og nationale vinkler for at kunne slå igennem.

Uden disse til at hænge dækningen af EU op på, kan EU i perioder næsten forsvinde helt ud af Europas nyhedsmedier.

Analyse: Pressen og formandskabet

Boomgaarden m.fl. (2010) konkluderer, at det er de sjældne EU-begivenheder, der tiltrækker sig størst opmærksomhed i medierne. Til disse begivenheder hører parlamentsvalg, udpegelsen af en ny Kommission samt skift i formandskabet. Men, ifølge Boomgaarden m.fl. (2010) er det ikke kun et skift i formandskab, der kan skabe opmærksom omkring EU i det land, der overtager formandskabet. Er formandskabet vært for et møde i formandskabets eget hjemland, kan dette også lede til øget dækning, hvorimod et møde i Bruxelles, som formandskabet også officielt er vært for, ikke modtager nogen nævneværdig dækning, heller ikke i formandskabet eget hjemland. Af denne årsag fokuserer analysen af pressens dækning af formandskabet på tre forskellige nedslagspunkter: 1) Overdragelsen af formandskabet til Danmark (1. januar -8. januar), 2) en uge, hvor Danmark er vært for et rådsmøde i København (23. januar- 29. januar), 3) en uge, hvor Danmark er vært for et Europæisk rådsmøde i Bruxelles (27. februar-4. marts).

Fokus for analysen vil være følgende spørgsmål:

- 1) Følger pressens dækning af formandskabet det samme mønster som i analysen af Boomgaarden m.fl. (2010)?
- 2) Hvilken dagsorden omkring formandskabet har pressen været med til at sætte? Er det formandskabets udmeldte programemner, der har sat dagsordenen eller har medierne (også) sat andre emner på dagsordenen.
- 3) Hvordan dækker pressen formandskabet set i forhold til politik/medie-modellen? Er dækningen opbyggende, afspejlende eller kritisk? Her skal det bemærkes, at den politiske tradition og praksis i Danmark

omkring EU-politik har udviklet sig i retning af borgfred og konsensus omkring en forholdsvis fastlagt EU-politik- også på tværs af regeringsfarver. Den formelle beslutningsprocedure i Europa-udvalget sikrer også typisk flertal bag den danske holdning, før der skal stemmes i Bruxelles. Selv om uenighed også kan forekomme, har det særligt været omkring, enkelt-sager, de danske folkeafstemninger og i debatten om de danske forbehold, at uenigheden for alvor er slået igennem. I forhold til modellen er der således generelt både konsensus og en fastlagt politik omkring EU i det danske Folketing.

- 4) Er pressens dækning af formandskabet domesticeret eller europæiseret? Med domesticeret forstås en dækning, hvor danske aktører og synspunkter fremhæves. Med europæisering forstås en dækning, hvor fokus også inddrager relevante europæiske aktører og perspektiver (Ørsten, 2008; Gerhards, 2002).

Nedslagspunkter i, data om og kodning af nyhedsdækningen

Analysen tager udgangspunkt i artikler, der omtaler formandskabet, ikke artikler, der generelt omtaler EU. Artikler, der omtaler formandskabet er udvalgt i samarbejde med Infomedia, hvis database indeholder den største mængde af mediegenereret indhold i Danmark. For at begrænse mængden af data er analysen fokuseret på tre udvalgte uger, der hvert er kendetegnet ved at være uger op til eller omkring en EU-begivenhed: Overdragelsen, et rådsmøde i København og et rådsmøde i Bruxelles. Disse begivenheder er udvalgt for at undersøge, hvorvidt den danske dækning af formandskabet ligner den internationale dækning af formandskab, som beskrevet af Boomgaarden m.fl. (2010).

Den udvalgte sample på tre uger plus en dags dækning (ugen omkring overdragelsen starter allerede søndag d. 1. januar) blev derefter kodet af en videnskabelig assistent med

erfaring i kodning og ansat ved Center for Nyhedsforskning på RUC. Den metodiske tilgang er baseret på en kvantitativ indholds-analyse, hvor artiklerne er analyseret (kodet) ud fra ni forskellige kategorier, der hver især har haft mellem tre og syv variabler. Udvalgelsen af artikler er i første omgang sket på baggrund af en søgestreng i Infomedias database, der i tre prædefinerede perioder har søgt efter artikler om EU-formandskabet i de landsdækkende dagblade. Artikler fra Børsen indgik i søgningen, men da disse artikler kun findes som resumeer i Infomedias arkiv, blev disse fravalgt på forhånd. Dernæst foregik sorteringen ud fra et ønske om udelukkende at fokusere på den journalistiske dækning af EU-formandskabet. Derfor blev opinionsstof i form af ledere, kronikker, kommentarer og læserbreve fravalgt. Desuden blev en række artikelenheder, der ikke var bearbejdet journalistisk – f.eks. optryk af Dronningens nytårstale, forsidehenvisninger uden brødtekst eller kalender-/»Det sker«-oversigter – også fravalgt. Endelig blev en artikel fra JP's Aarhus-tillæg fravalgt, da fokus er på de dele af aviserne, der distribueres i hele landet. Det betød, at der i sidste ende var 120 artikelenheder, der kunne betegnes som landsdækkende nyhedsjournalistik, som indgik i analysen – fra noter og telegrammer til klassiske nyheder og baggrundsartikler.

Tilgangen til artiklerne har været via Infomedia-søgestrengen, hvorigennem det har været muligt at se artiklerne i pdf-kopier af de originale avisartikler. Undtagelsen her er Information, der ikke er tilgængelig i pdf via Infomedia. Derfor er artikler fra Information kodet gennem læsning af de pågældende artikler i papiravisen, som der er adgang til via Roskilde Universitetsbibliotek. Artiklerne er kodet med fokus på den del, der omhandler formandskabet. Dvs. at artikler, hvor fokus er på formandskabet, der lægges vægten særligt på vinklingen (rubrik, underrubrik og indledning), når artiklen kodes for programemne, samspil osv. Artikler, der kun omtaler for-

mandskabet sekundært, er derimod vurderet på baggrund af den del af artiklen, der fokuserer på selve formandskabet. Vægtningen er således forskellig alt efter om formandskabet er hoved- eller bi-historie i artiklen, men ens i den forstand, at vægtningen er foretaget der, hvor formandskabet optræder første gang i artiklen – hvilket altså for historier med hovedfokus på formandskabet allerede er i rubrik og indledning, men for artikler med et andet hovedfokus typisk er et godt stykke inde i brødteksten.

Formandskabet er mest spændende i starten

De overordnede resultater af indholdsanalysen, som kan ses i tabel 1, viser, at den største del af dækningen forekommer i den uge, hvor Danmark overtager formandskabet, mens rådsmødet i København tegner sig for den næststørste del af dækningen. Rådsmødet, som ligger i Bruxelles, modtager den mindste dækning skønt dette møde, der er et møde i Det Europæiske Råd med finanspagten på dagsordenen, på mange måder er et realpolitisk vigtigere møde end mødet i København. Resultaterne af de overordnede dækninger viser således de samme tendenser som Boomgaard m.fl. (2010) fremhæver, nemlig at dækninger skifter fra begivenhed til begivenhed, og at møder i Bruxelles, selv i landet, der har formandskabet, ikke har samme inte-

resse som møder, der foregår tæt på. At nærhed således er et nyhedskriterium i sig selv er ikke noget nyt, men stammer helt tilbage fra Galtung og Ruges (1965) første analyse af udlandsdækningen. Det er dog værd at bemærke, hvor tydeligt dette stadig slår igennem i 2012.

Tabel 1 viser også, som tidligere analyser af EU-dækningen (Bennetsen, 2010; Maarbjerger, 2010), at det er de tre danske morgenaviser, der står bag den største del af dækningen. Dækningen i nicheaviserne (Kristeligt Dagblad, Information) er mindre, mens dækningen i de to tabloidaviser er mindst, og næsten udelukkende begrænset til perioden omkring overdragelsen af formandskabet. At det er Politiken, der i denne analyse har flest artikler må betragtes som tilfældigt, da det i Maarbjerger (2010) analyse er Berlingske, der står bag det største antal producerede artikler, mens det i Bennetsens (2010) analyse er Jyllands-Posten, der bidrager med flest artikler.

Formandskabet er Indlandsstof – og slet ikke forsidestof

Tabel 2 viser fordelingen af EU-stoffet på avisernes forskellige sektioner. Tidligere analyser har påpeget, at de fleste historier om EU står at læse i sektionerne Udland og Erhverv (fx Ørsten, 2004; Lund, 2002). Denne analyse viser, at størstedelen af dækningen befin-

Tabel 1

Medie/Periode	Uge med overdragelse	Uge med København-møde	Uge med Bruxelles-møde	Hovedtotal
Berlingske	32 pct. (8)	52 pct. (13)	16 pct. (4)	100 pct. (25)
BT	75 pct. (3)	0 pct.	25 pct. (1)	100 pct. (4)
Ekstra Bladet	50 pct. (2)	50 pct. (2)	0 pct.	100 pct. (4)
Information	60 pct. (6)	30 pct. (3)	10 pct. (1)	100 pct. (10)
Jyllands-Posten	39 pct. (12)	39 pct. (12)	23 pct. (7)	100 pct. (31)
Kristeligt Dagblad	67 pct. (6)	22 pct. (2)	11 pct. (1)	100 pct. (9)
Politiken	65 pct. (24)	22 pct. (8)	14 pct. (5)	100 pct. (37)
Hovedtotal	51 pct. (61)	33 pct. (40)	16 pct. (19)	100 pct. (120)

der sig under Indland i avisernes 1. sektion. Dette er dog ikke særligt overraskende i forhold til tidligere analysers konklusioner om, at EU har en bedre chance for at blive dækket, når aviserne kan fokusere på nationale aktører og begivenheder. Både i forbindelse med overdragelsen af formandskabet til Danmark og i forbindelse med mødet i København er dette i høj grad muligt, hvorfor det stemmer fint overens med den tidligere forskning, at dækningen af netop overdragelsen samt mødet i København i høj grad finder sted under Indland. Når det gælder dækningen af mødet i Bruxelles, viser en nærmere analyse dog (tabel ikke medtaget), at her bliver det kun til en enkelt artikel under Indland, mens resten af dækningen af dette møde udelukkende finder sted i sektionerne Udland og Erhverv. Det er dog heller ikke samtlige artikler i ugen omkring overdragelsen, eller ugen omkring København-mødet, der står at læse under Indland. Således står »kun« 24 pct. af artiklerne i ugen omkring overdragelsen i sektionerne Udland og Erhverv, mens det gælder for 45 pct. af artiklerne i ugen omkring København-mødet (tabel ikke medtaget).

Mediedækningen kan ikke programsættes

Tabel 3 viser, hvordan artiklerne om formandskabet forholder sig til formandskabets dagsorden, forstået som de fire udmeldte programpunkter: Et ansvarligt Europa, et dyna-

misk Europa, et sikkert Europa og et grønt Europa. Tabellen viser, at størstedelen af artiklerne omkring formandskabet (51 pct.) forholder sig til andre emner, end de udmeldte programemner. Blandt de udvalgte programemner er det især historier om det (økonomisk) ansvarlige Europa og det sikre Europa, som dækkes i pressen. Programemnet om det grønne Europa, som på mange måder spiller tættest op ad regeringens egen dagsorden om grøn vækst, modtager derimod ikke den samme mængde af dækning, hvilket kan hænge sammen med, at det har været svært for både den danske regering og andre at sætte både økonomisk stabilitet og (grøn) vækst på dagsordenen. Ser man på fordelingen af emner over de tre udvalgte uger, følger de stort set formandskabets dagsorden (tabel ikke medtaget). I den første uge omkring overdragelsen omtales alle de fire programemner så godt som ligeligt, men med en overvægt af »ikke programemner« som klart dominerende i den uge. I ugen omkring København-mødet, der blandt andet omhandler sikkerhed, topper dækningen af dette emne naturligt nok med 28 pct., mens programemnet om et økonomisk ansvarligt Europa udgør baggrunden for 25 pct. af dækningen i samme uge. I den sidste uge, omkring det økonomiske topmøde i Bruxelles, topper dækningen af dette emne med omtale i hele 32 pct. procent af artiklerne.

Tabel 2

Medie/Placering (N=120)	Forside	Indland	Udland	Erhverv	Andet	I alt
Berlingske	0 pct. (0)	32 pct. (8)	16 pct. (4)	36 pct. (9)	16 pct. (4)	100 pct. (25)
BT	0 pct. (0)	100 pct. (4)	0 pct. (0)	0 pct. (0)	0 pct. (0)	100 pct. (4)
Ekstra Bladet	0 pct. (0)	100 pct. (4)	0 pct. (0)	0 pct. (0)	0 pct. (0)	100 pct. (4)
Information	0 pct. (0)	70 pct. (7)	30 pct. (3)	0 pct. (0)	0 pct. (0)	100 pct. (10)
Jyllands-Posten	0 pct. (0)	39 pct. (12)	32 pct. (10)	13 pct. (4)	16 pct. (5)	100 pct. (31)
Kristeligt Dagblad	0 pct. (0)	44 pct. (4)	33 pct. (3)	0 pct. (0)	22 pct. (2)	100 pct. (9)
Politiken	3 pct. (1)	49 pct. (18)	27 pct. (10)	14 pct. (5)	8 pct. (3)	100 pct. (37)
Alle syv aviser	1 pct. (1)	48 pct. (57)	25 pct. (30)	15 pct. (18)	13 pct. (14)	100 pct. (120)

Tabel 3

Medie/Programemne (N=120)						
	Et ansvarligt Europa	Et dynamisk Europa	Et grønt Europa	Et sikkert Europa	Ikke pro- gram- emne	I alt
Berlingske	28 pct. (7)	8 pct. (2)	8 pct. (2)	16 pct. (4)	40 pct. (10)	100 pct. (25)
BT	25 pct. (1)	0 pct. (0)	0 pct. (0)	0 pct. (0)	75 pct. (3)	100 pct. (4)
Ekstra Bladet	0 pct. (0)	0 pct. (0)	0 pct. (0)	0 pct. (0)	100 pct. (4)	100 pct. (4)
Information	10 pct. (1)	20 pct. (2)	0 pct. (0)	10 pct. (1)	60 pct. (6)	100 pct. (10)
Jyllands-Posten	29 pct. (9)	0 pct. (0)	3 pct. (1)	23 pct. (7)	45 pct. (14)	100 pct. (31)
Kristeligt Dagblad	11 pct. (1)	0 pct. (0)	0 pct. (0)	11 pct. (1)	78 pct. (7)	100 pct. (9)
Politiken	14 pct. (5)	11 pct. (4)	11 pct. (4)	19 pct. (7)	46 pct. (17)	100 pct. (37)
Alle syv aviser	20 pct. (24)	7 pct. (8)	6 pct. (7)	17 pct. (20)	51 pct. (61)	100 pct. (120)

Tabel 4

Medie/Samspil (N=120)					
	Opbyggende	Afspejlende	Kritisk	Andet	I alt
Berlingske	52 pct. (13)	20 pct. (5)	20 pct. (5)	8 pct. (2)	100 pct. (25)
BT	0 pct. (0)	25 pct. (1)	25 pct. (1)	50 pct. (2)	100 pct. (4)
Ekstra Bladet	0 pct. (0)	25 pct. (1)	0 pct. (0)	75 pct. (3)	100 pct. (4)
Information	70 pct. (7)	30 pct. (3)	0 pct. (0)	0 pct. (0)	100 pct. (10)
Jyllands-Posten	55 pct. (17)	23 pct. (7)	10 pct. (3)	13 pct. (4)	100 pct. (31)
Kristeligt Dagblad	33 pct. (3)	0 pct. (0)	22 pct. (2)	44 pct. (4)	100 pct. (9)
Politiken	32 pct. (12)	43 pct. (16)	19 pct. (7)	5 pct. (2)	100 pct. (37)
Alle syv aviser	43 pct. (52)	28 pct. (33)	15 pct. (18)	14 pct. (17)	100 pct. (120)

Ser man nærmere på de mange artikler, der optræder under overskriften »ikke programemne« gemmer der sig en lang række af forskellige historier. En stor del af historierne, er historier der fokuserer på tingenes tilstand på Christiansborg, og hvor fokus således er på at vurdere, hvordan regeringen klarer formandskabet, mens en anden del af historierne omhandler forskellige andre aspekter af formandskabet, for eksempel omkring, hvor mange penge formandskabet koster danskerne, eller historier om, hvordan Horsens gør sig klar til at været vært til nogle af møderne under formandskabet. Endelig omhandler en del af historierne, de emner, som er dukket op undervejs i perioden, som for eksempel situationen i Syrien eller krisen med Ungarn. På

denne måde afspejler dækningen mediernes prioritering af nyhedskriteriet aktualitet, hvor forskningen viser, at aktuelle emner, der opstår i løbet af en dag på en redaktion, vægtes højere af redaktører og journalister, end begivenheder, der har været planlagt over længere tid (Willig, 2008).

Medierne støtter op omkring det danske formandskab

Tabel 4 viser dækningen i forhold til Robinsons model for samspillet mellem medier og politik. Her viser det sig at 43 pct. af den samlede dækning er opbyggende i forhold til regeringen/formandskabet, mens kun 15 pct. af det samlede antal artikler forholder sig kritisk til samme. Dette er dog ikke nødven-

digvis overraskende, når man tænker på den konsensus, der præger EU-politikken i Danmark.

Et eksempel på en opbyggende artikel er Politikens »S: Danmark skal kæmpe for vækst« fra den 4. januar 2012. Fokus er på statsministerens nytårstale og Socialdemokratiets ønske om at tale om både økonomisk stabilitet og vækst. I artiklen interviewes tre kilder, der alle er socialdemokrater og som alle bakker op om partiets politik om, at vækst bør være en del af dagsordenen under formandskabet. Det er i øvrigt kendetegnende for de opbyggende artikler, at der ofte er tale om loyale referater af et politisk udspil/udmelding, hvor indholdet af udsillet/udmeldingen gengives uden, at mediet samtidig udsætter historien for en mere selvstændig behandling ved for eksempel at inddrage flere vinkler på udsillet/udmeldingen eller kilder, der også er kritiske over for udsillet/udmeldingen.

En afspejlende artikel er for eksempel artiklen »EU-Finanspagt giver Danmark problemer« fra Berlingske den 25. januar 2012. Artikler giver, med udgangspunkt i det danske formandsskabs ønsker for finanspagten, et billede af, hvordan de andre lande (her Tyskland, Polen og Ungarn) forholder sig formandskabets behandling af Euro-pagten. En kritisk artikel er for eksempel Politikens artikel »Sjarp kritik af manglende fokus på vækst og job« fra den 7. januar 2012, hvor en række kilder fra fagbevægelsen i Danmark samt en udenlandsk professor i økonomi, der er rådgiver for EU-Kommissionens formand, kritiserer det danske formandskab for udelukkende at ville spare sig ud af krisen.

En nærmere analyse af de opbyggende artikler viser (tabel ikke medtaget), at størstedelen af disse artikler befinder sig under Indland. Således er over 50 pct. af artiklerne i denne sektion opbyggende. I sektionen Udland er der en mere jævnlig fordeling mellem artikler, der er opbyggende (43 %) og artikler, der

er afspejlende (40 pct.). I Erhverv er fordelingen af artikler næste ens mellem de tre forskellige former for samspil. Således er 39 pct. af artiklerne opbyggende, 28 pct er afspejlende, mens 33 pct. er kritiske. I forhold til Robinsons model er det oplagt at søge en del af forklaringen på dette i det snævre udvalg af kilder, som præger avisernes indlandssider. Her viser flere analyser, at danske kilder, herunder især danske politikere, men ikke medlemmer af Europa-Parlamentet, udgør en stor del af kilderne (Ørsten, 2004; Ørsten og Bro, 2008). Samme lukkethed over for udenlandske kilder fremhæves i Brüggemann og Königslöws (2009: 38) analyse af Politiken, hvor det som forklaring på Politikens manglende europæisering i avisens dækning af EU fremhæves, at den danske politiske diskurs ikke er særligt orienteret mod omverdenen. Der peges således på en sammenhæng mellem det snævre kildeudvalg i avisernes første sektion og det fravær af nuancer i dækningen som denne analyse peger på. Omvendt viser også denne analyse, at kildevalget i avisens andre sektioner, Udland & Erhverv, er både mere internationalt og mere blandet end i på Indland.

Danske aktører er de vigtigste for medierne

Tabel 5 fokuserer på graden af europæisering i dækningen af EU. Her viser indholdsanalysen at 65 pct. af artiklerne har fokus på danske aktører og forhold (de domesticerede artikler), mens kun 33 pct. af artiklerne har fokus på europæiske aktører og forhold.

Et eksempel på en domesticeret artikel er Berlingskes artikel publiceret under Indland, »Danmark skal lede vanskelige forhandlinger omkring flygtninge« fra d. 26. januar 2012, det vil sige ugen omkring mødet i København. Her lægges allerede i overskriften en klar dansk vinkel på historien og denne vinkel bakkes op via brug af et begrænset antal kilder (2), der begge er danske og som

Tabel 5

Medie/Geografi (N=120)				
	Domesticering	Europæisering	Andet	I alt
Berlingske	64 pct. (16)	36 pct. (9)	0 pct. (0)	100 pct. (25)
BT	100 pct. (4)	0 pct. (0)	0 pct. (0)	100 pct. (4)
Ekstra Bladet	100 pct. (4)	0 pct. (0)	0 pct. (0)	100 pct. (4)
Information	60 pct. (6)	40 pct. (4)	0 pct. (0)	100 pct. (10)
Jyllands-Posten	65 pct. (20)	32 pct. (10)	3 pct. (1)	100 pct. (31)
Kristeligt Dagblad	78 pct. (7)	11 pct. (1)	11 pct. (1)	100 pct. (9)
Politiken	57 pct. (21)	41 pct. (15)	3 pct. (1)	100 pct. (37)
Alle syv aviser	65 pct. (78)	33 pct. (39)	3 pct. (3)	100 pct. (120)

begge kommenterer på forhandlinger ud fra et fokus på formandskabet.

Et eksempel på en europæiseret artikel er en artikel fra samme avis (Berlingske) publiceret i samme sektion (Indland) og med samme emne (flygtninge). Denne artikel »*Asylansøgere skal forblive i Sydeuropa*« omhandler samme emne, og for den sags skyld også samme vinkel som artiklen fra dagen før i samme avis, men til gengæld er kildernes nationalitet forskellig. I denne artikel udtaler en dansk kilde sig sammen med to udenlandske kilder, der hver især mener noget forskelligt om sagen, hvorfor artiklen fremstår som et eksempel på en europæiseret dækning, idet den belyser problematikken omkring flygtninge fra andre vinkler end Danmarks/formandskabets. Endelig kan det fremhæves, at størstedelen af de domesticerede artikler befinder sig under Indland (tabel ikke medtaget), skønt artikler i disse sektioner også kan fremvise eksempler på europæisering som den ovenfor nævnte artikel i Berlingske. Også størstedelen af artiklerne i Erhverv ((13) 72 pct. er domesticeret), mens Udland tegner sig for den største mængde af europæiserede artikler ((18) 60 pct.).

Danske politikere og aktuelle begivenheder sætter dagsordenen

Analysen af pressens dækning af formandskabet i tre udvalgte perioder udviser på flere

parametre de samme tendenser, som de i indledningen omtalte internationale forskningsresultater. For det første viser den samlede prioritering af dækningen, at det i høj grad er typen af begivenhed, frem for begivenhedens realpolitiske indhold/betydning, der er med til at bestemme omfanget af formandskabets synlighed i pressen. Således dækkes den ceremonielle overdragelse af formandskabet til Danmark i højere grad, end de efterfølgende tungere »realpolitiske« møder. For det andet viser analysen, at mødet i Bruxelles, er det møde, som får den mindste opmærksomhed fra pressens side, hvilket bekræfter forestillingen om, at politikken »nede i Bruxelles« (Lund, 2002) stadig opfattes af medierne, som noget, der er langt væk fra danskerne, og som derfor ikke skal dækkes i samme omfang, som begivenheder, der udspiller sig tættere på.

Analysen viser dog også, at formandskabet bliver prioriteret højere af medierne end den almindelige EU-dækning, hvilket i analysen kommer til udtryk ved, at dækningen af formandskabet i høj grad findes under Indland langt fremme i aviserne, frem for i sektionerne Udland og Erhverv, som det ellers er karakteristisk for den almindelige EU-dækning.

Analysen viser også, at medierne kun i begrænset omfang beskæftiger sig med formandskabets fastlagte dagsorden, og i højere

grad lader deres dækning styre af aktuelle begivenheder og den politiske dagsorden på Christiansborg. I forhold til Robinsons model er pressens dækning af formandskabet i overvejende grad opbakkende og afspejlede. Mediernes dækning påvirkes af udbudet/udvalget af kildeudsagn, og det er kun i et begrænset antal tilfælde, at medierne selv sætter en kritisk dagsorden i de tre udvalgte analyseperioder. Endelig viser analysen, at dækningen i højere grad er domesticeret end europæiseret. Dette svarer til resultatet af flere tidligere analyser og viser, at avisernes fokus på formandskabet ganske vist bringer historierne om formandskabet længere frem i aviserne, og dermed højere op på mediernes dagsorden, men at prisen for dette, er en domesticering af de europæiske problemstillinger, som er til debat. Dermed bliver avisernes læsere i høj grad kloge på, hvad formandskabet og danske politikere måtte mene om en problemstilling, men kun i begrænset grad oplyst om, hvordan andre af EU's politiske aktører måtte forholde sig til samme.

Overordnet set peger analysens resultater i samme retning som andre analyser af området. Mediernes forståelse af politik er stadig i høj grad centreret omkring Christiansborg og danske politikere. Derved hjælper medierne i høj grad politikerne til at sætte sig på dagsordenen og til bruge medierne til at skabe opbakning til danske synspunkter. Robinsons model understreger de strukturelle udfordringer medierne står overfor i deres forsøg på at leve op til de journalistiske idealer om at levere kritisk, selvstændig journalistik. Og analysen her viser, hvordan mediernes egne normer og rutiner, her forstået som præferencen for danske kilder, er med til at underminere de selv samme idealer. Fremtidig forskning i journalistik kunne med fordel tage udgangspunkt i Robinsons model og undersøge, hvordan dækningen af andre emner påvirkes af udbudet af kildeudsagn og politisk konsensus.

Litteratur

- Bennetsen, Daniel (2010), *Netbastarden og den for-dømte EU-journalistik*, speciale, Roskilde Universitet.
- Boomgaarden, Hajo G. m.fl. (2010), »News on the move: exogenous events and news coverage of the European Union« *Journal of European Public Policy*, 17(4): 506-26.
- Blach-Ørsten, Mark & Peter Bro (2008), »Inde på Christiansborg: Den synkroniserede journalistik«, pp 19-28 i Lund, Willig & Blach-Ørsten, red., *Hvor kommer nyhederne fra?*, Århus: AJOUR.
- Brüggerman, Michael og Katharina Kleinen-von Köningslów, (2009), »Let's Talk about Europe«: Why Europeanization Shows a Different face in Different Newspapers«, *European Journal of Communication*, 24(1): 27-48.
- De Vreese, Claes H. (2003), *Framing Europe*, Aksant.
- Dearing, W. James og Everett M. Rogers. (2000), »Agenda-Setting Research: Where has it been, Where is it going?« i Graber, red., *Media Power in Politics*, CQ Press, pp. 68-85.
- Galtung, Johan og Mari Holmboe Ruge (1970), »The Structure of Foreign News,« *Journal of Peace Research*, vol 2, no 1 1965, pp 64-91.
- Gerhards, Jürgen (2000), »Europäisierung von Ökonomie und Politik und die Trägheit der Entstehung einer europäischen Öffentlichkeit« i Maurizio Bach, red. *Die Europäisierung nationaler Gesellschaften*, Vestdeutscher Verlag, pp. 227-305.
- Gleissner, Martin og Claes H. de Vreese (2005), »News about the EU Constitution«, *Journalism*, 6(2): 221-42.
- Hjarvard, Stig (2008), *En verden af medier*, København, Samfundslitteratur.
- Kristensen, Nete Nørgaard og Mark Ørsten (2006), *Krigen i medierne, medierne i krig*, København: Samfundslitteratur.
- Lund, Anker Brink (2002), *Den redigerende magt*, Aarhus Universitetsforlag.
- Machill, Marcel et. al. (2006), »Europe-Topics in Europe's Media«, *European Journal of Communication*, 21(1): 57-88.
- McCombes, Maxwell E og Donald L Shaw (1972), »The Agenda-Setting Functions of the Mass Media«, *Public Opinion Quarterly*, 36(2): 176-87.
- Maarbjerg, Anne (2010), *EU i Medierne – Fanget mellem demokratiske idealer og journalistiske vilkår*, speciale, Aarhus Universitet.

- Peter, Jochen og Claes H. de Vreese (2004), »In Search of Europe«, *Press/Politics*, 9(4): 3-24.
- Pedersen, Ove Kaj m.fl. (2000), »Politisk journalistik«, Århus, AJOUR.
- Robinson, Piers (2001), »Theorizing the influence of Media on World Politics«, *European Journal of Communication*, 16, pp. 523-44.
- Shoemaker, Pamela.J (1991), »Gatekeeping« Communication Concepts/ Sage Publications.
- Statham, Paul (2004), *Work package 6 Interviews with journalists*, Europub.
- Trenz, Hans-Jörg (2004), »Media Coverage on European Governance«, *European Journal of Communication*, 19(3): 291-319.
- Willig, Ida (2008), *Bag om nyhederne*, København, Samfundslitteratur.
- Ørsten, Mark (2004), *Transnational politisk journalistik*, Roskilde Universitetscenter, afdeling for Journalistik.
- Ørsten, Mark (2008), »Theorizing the news media as both a national and transnational political institution«, i Bondebjerg og Madsen, red. *Media, Democracy and European Culture*, Bristol, Intellect, pp. 143-56.